

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

การอาชีพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

ดร.มณฑาญจน์ ทองใย กศ.บ., กศ.ม., กศ.ด.

อรุณี ลิ้มศิริ กศ.บ., กศ.ม.

ผู้ตรวจ

ดร.พรกมล นุ่มหอม บธ.บ., กศ.ม., กศ.ด.

ดร.พรรณี เกษกมล กศ.บ. (เกียรตินิยม), กศ.ม., กศ.ด.

สรวิทย์ ตั้งวงศ์ถาวรกิจ ศศ.บ., ศศ.ม.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

สกุณา หนูแก้ว วท.บ.

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช  สารานุกรม

๒๑๖-๒๒๐ ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๙๙๙๔ • ๐๒ ๒๒๒ ๔๙๙๑-๒ FAX ๐๒ ๒๒๔ ๖๔๔๖ • ๐๒ ๒๒๔ ๖๔๔๗

email: info@wpp.co.th

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

การอาชีพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑



สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่

ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

ดร.มณฑาญจน์ ทองใย

อรุณี ลิ้มศิริ

ผู้ตรวจ

ดร.พรกมล นุ่มหอม

ดร.พรรณี เกษกมล

สรวิทย์ ตั้งวงศ์ถาวรกิจ

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์

สกุณา หนูแก้ว

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-18-7859-8

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเรงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เล่มนี้ จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับให้นักเรียนและครูใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีสมรรถนะสำคัญด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทำประโยชน์ให้สังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เล่มนี้ ยึดแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของงานอาชีพ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยพัฒนานักเรียนแบบองค์รวมอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการความคิดรวบยอด ที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Active Learning) และเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) เน้นการเรียนรู้ให้ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) และเน้นทักษะที่สร้างเสริมความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนซึ่งเป็นผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดตามหลักสูตร

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะพื้นฐานในการทำงาน การจัดการ การคิดสร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

คณะผู้จัดทำ

คำชี้แจง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เล่มนี้ ได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ให้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย

๑. **ตัวชี้วัดช่วงชั้น** เป็นเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนแต่ละช่วงชั้น ประกอบด้วยตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ มีรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เช่น ง ๒.๑ ม. ๔-๖/๑ (รหัสแต่ละตัวมีความหมายดังนี้ ง คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ๒.๑ คือ สาระที่ ๒ การอาชีพ มาตรฐานการเรียนรู้ ข้อที่ ๑ ม. ๔-๖/๑ คือ ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ข้อที่ ๑)
๒. **ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้** เป็นผังที่แสดงขอบข่ายเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยมีชื่อหน่วยการเรียนรู้ และหัวข้อหลักของเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้
๓. **ประโยชน์จากการเรียน** คือประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเขียนไว้เป็นประเด็นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้และทักษะจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน
๔. **ลองคิด ลองตอบ** เป็นคำถามหรือสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยและสนใจที่จะค้นหาคำตอบ
๕. **เนื้อหา** ตรงตามตัวชี้วัดช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยแบ่งเนื้อหาเป็นช่วง ๆ แล้วแทรกกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ที่พอเหมาะกับการเรียน รวมทั้งมีการนำเสนอด้วยภาพ ตาราง แผนภูมิ และแผนที่ความคิด เพื่อเป็นสื่อให้นักเรียนสร้างความคิดรวบยอดและเกิดความเข้าใจที่คงทน
๖. **สาระน่ารู้** เป็นความรู้เสริมหรือเกร็ดความรู้เพื่อเพิ่มพูนให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น โดยคัดสรรเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ
๗. **แหล่งสืบค้นข้อมูล** นำเสนอแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ หนังสือ สถานที่ บุคคล เพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียนเพิ่มเติม
๘. **ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหา** เป็นการสรุปเนื้อหาหลังจากจบหัวเรื่องของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งนำเสนอเป็นผังมโนทัศน์ (Concept Map) เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้

๑๙. **กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)** เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อเรียนรู้ขั้นตอนของงานและรู้จักวิธีการแก้ปัญหาในการทำงาน
๑๐. **กิจกรรมเสนอแนะ** เป็นกิจกรรมที่นำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาบูรณาการในการปฏิบัติกิจกรรม
๑๑. **โครงการ** เป็นการเสนอแนะหัวข้อโครงการและแนวทางการปฏิบัติโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดช่วงชั้นของหน่วยการเรียนรู้นั้น เพื่อพัฒนาทักษะการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหาของนักเรียน
๑๒. **การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน** เป็นกิจกรรมที่เสนอแนะให้นักเรียนได้นำความรู้ ทักษะ ในการประยุกต์ความรู้ในหน่วยการเรียนรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน
๑๓. **คำถามทบทวน** เป็นคำถามเพื่อทบทวนความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของนักเรียน
๑๔. **บรรณานุกรม** เป็นรายชื่อหนังสือ เอกสาร หรือเว็บไซต์ที่ใช้ค้นคว้าอ้างอิงประกอบการเขียน
๑๕. **อภิธานศัพท์** เป็นการนำคำสำคัญที่แทรกอยู่ในเนื้อหา มาอธิบาย และจัดเรียงตามลำดับตัวอักษรเพื่อสะดวกในการค้นคว้า

สารบัญ



หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เปิดโลกอาชีพ

๑

อาชีพรับจ้าง	๒
อาชีพอิสระ.....	๑๐



หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เส้นทางสู่งานอาชีพ

๒๔

การเตรียมตัวประกอบอาชีพ.....	๒๖
การสมัครงาน	๓๒
การปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพ	๔๔



หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เทคโนโลยีเพื่อการทำงานอาชีพ

๕๑

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้เพื่อการทำงาน	๕๒
เทคโนโลยีที่ใช้เพื่อการทำงานอาชีพ	๕๔



หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ประสบการณ์วิชาชีพ

๖๗

การทำงานในการดำรงชีวิตสู่งานอาชีพ.....	๖๘
การจำลองอาชีพ.....	๗๔
กิจกรรมอาชีพและโครงการอาชีพ.....	๘๖



หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ คุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยมในการทำงาน

๑๑๐

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน.....	๑๑๑
คุณธรรมในการทำงาน.....	๑๑๓
จริยธรรมในการทำงาน	๑๑๗
จรรยาบรรณวิชาชีพ.....	๑๒๐
ค่านิยมในการทำงาน	๑๒๖

เปิดโลกอาชีพ

ตัวชี้วัดช่วงชั้น

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

๑. อภิปรายแนวทางเข้าสู่อาชีพที่สนใจ (ง ๒.๑ ม. ๔-๖/๑)

ตัวชี้วัดปลายทาง

๒. มีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ (ง ๒.๑ ม. ๔-๖/๔)

ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้

เปิดโลกอาชีพ

อาชีพรับจ้าง

ประเภทของงานอาชีพรับจ้าง

ลักษณะงานอาชีพรับจ้าง

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง

ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพรับจ้าง

อาชีพอิสระ

ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ

ความพร้อมในการประกอบอาชีพอิสระ

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

แนวทางในการประกอบธุรกิจ

ประโยชน์จากการเรียน

รู้และเข้าใจลักษณะงานอาชีพรับจ้างและอาชีพอิสระ สามารถวางแผนและตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพได้

ลองคิด ลองตอบ

๑. นักเรียนคิดว่าการประกอบอาชีพใดน่าจะมีความมั่นคงที่สุด เพราะอะไร
๒. การประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จควรปฏิบัติอย่างไร

อาชีพรับจ้าง

อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพที่มีเจ้าของกิจการและมีผู้รับจ้างทำงานให้โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้างหรือเงินเดือน อาชีพรับจ้างประกอบด้วยบุคคล ๒ ฝ่าย คือ “นายจ้างหรือผู้ว่าจ้าง” และ “ลูกจ้างหรือผู้รับจ้าง”

ประเภทของงานอาชีพรับจ้าง

อาชีพรับจ้างแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้



อาชีพพนักงานต้อนรับและบริการบนเครื่องบิน

แห่งประเทศไทย บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) อาชีพพนักงานบริษัท เช่น พนักงานบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ



อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย

๑. กลุ่มอาชีพรับจ้างที่มีฝีมือและใช้ทักษะ

คือ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพที่มีความรู้ในวิชาชีพ มีความสามารถเฉพาะด้าน มีทักษะและประสบการณ์หรือลูกจ้างที่ใช้กำลังความคิดในการสร้างสรรคงาน การจัดการ และการบริหารงาน ได้แก่ อาชีพรับราชการ เช่น แพทย์ ครู ตำรวจ ทหาร พยาบาล เป็นต้น อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เช่น บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) การไฟฟ้าฝ่ายผลิต

๒. กลุ่มอาชีพรับจ้างที่เป็นแรงงานทักษะ

พื้นฐานที่ใช้แรงกายเป็นหลักหรือเครื่องมือที่ไม่ซับซ้อน คือ ผู้ประกอบการอาชีพที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานประจำวันง่าย ๆ โดยใช้กำลังกายเป็นหลัก หากมีการใช้เครื่องมือจะเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ง่าย ๆ ได้แก่ อาชีพที่ทำงานเป็นกลุ่ม เช่น กรรมกรก่อสร้าง พนักงานบริการอาหาร และอาชีพที่ทำงานคนเดียว เช่น พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย

ลักษณะงานอาชีพรับจ้าง

การประกอบอาชีพรับจ้างแต่ละประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑. อาชีพรับราชการ เป็นกลุ่มอาชีพที่ทำงานเพื่อประชาชนและประเทศชาติ ข้าราชการจะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน ซึ่งได้มาจากภาษีเงินได้ที่รัฐบาลเก็บจากประชาชนที่ประกอบอาชีพหรือ

มีรายได้ มีระยะเวลาการทำงานที่แน่นอน การประกอบอาชีพข้าราชการจะมีการสอบคัดเลือกบุคคลก่อนที่จะเข้าไปทำงาน โดยสอบข้อเขียนเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ และสอบสัมภาษณ์เพื่อดูความสามารถและทัศนคติเกี่ยวกับงาน ซึ่งเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงและความก้าวหน้าค่อนข้างสูง มีการเลื่อนขั้นตำแหน่งและเลื่อนขึ้นเงินเดือนทุกปี และเมื่อครบกำหนดเกษียณอายุราชการยังได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินบำนาญไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตต่อไป



อาชีพข้าราชการ
เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง

๒. อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจเป็นองค์กรธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของหรือถือหุ้นอยู่มากกว่าร้อยละ ๕๐ พนักงานรัฐวิสาหกิจจะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนซึ่งได้มาจากงบประมาณรายได้ของแผ่นดิน มีระยะเวลาในการทำงานที่แน่นอน เช่น ปฏิบัติงาน ๕ วัน มีวันหยุด ๒ วัน ปฏิบัติงานเป็นผลัดหรือเป็นกะ ๖ วัน มีวันหยุด ๑ วัน การประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีการสอบคัดเลือกบุคคลก่อนที่จะเข้าไปทำงานเหมือนกับข้าราชการ ซึ่งเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงและความก้าวหน้าค่อนข้างสูง โดยมีการเลื่อนขั้นตำแหน่งและเลื่อนขึ้นเงินเดือนทุกปี มีเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการแก่พนักงาน เมื่อครบกำหนดเกษียณอายุการทำงานยังได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินบำนาญไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต



พนักงานรัฐวิสาหกิจ
ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต

๓. อาชีพพนักงานบริษัท เป็นกลุ่มอาชีพที่ทำงานภายใต้กฎระเบียบของบริษัทที่ตนเองปฏิบัติงาน พนักงานบริษัทจะได้รับค่าตอบแทนในการทำงานเป็นเงินเดือนหรือค่าจ้าง ซึ่งได้จากผลกำไรจากการประกอบการของบริษัท อาชีพพนักงานบริษัทจะมีการคัดเลือกบุคคลก่อนเข้าทำงาน โดยการทดสอบและการสัมภาษณ์เพื่อดูความสามารถและทัศนคติเกี่ยวกับตำแหน่งงาน อาชีพพนักงานบริษัทจะมีความมั่นคงและก้าวหน้า ถ้าทำงานในบริษัทที่มีความมั่นคงและมีการบริหารจัดการที่ดี พนักงานจะมีโอกาสเลื่อนขั้นตำแหน่งและขึ้นเงินเดือน รวมทั้งมีเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการแก่พนักงาน



การทำงานของพนักงานบริษัท



ลักษณะงานอาชีพกรรมกรก่อสร้าง

ที่ทำงานเป็นกลุ่มต้องไปสมัครงานกับผู้ว่าจ้างโดยตรง ซึ่งผู้ว่าจ้างจะสัมภาษณ์และทดสอบความสามารถในการทำงานหน้าที่ต่าง ๆ สำหรับความมั่นคงและความก้าวหน้าขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้พิจารณาตามที่เห็นสมควร



พนักงานทำความสะอาด
สามารถทำงานตามลำพังได้

อาชีพบริการส่งอาหารหรือไรเดอร์ที่ทำงานตลอดเวลาหากมีผู้เรียกใช้บริการ อาชีพรับจ้างที่ทำงานคนเดียวจะต้องไปสมัครงานกับผู้ว่าจ้างโดยตรงเหมือนกับอาชีพรับจ้างที่ทำงานเป็นกลุ่ม สำหรับความมั่นคงและความก้าวหน้าจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ความขยัน ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยในการทำงาน โดยผู้ว่าจ้างเป็นผู้พิจารณาตามที่เห็นสมควร

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง

● คุณสมบัติทั่วไปของผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง

ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างโดยทั่วไปควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑. มีทัศนคติและ**ค่านิยม**ที่ถูกต้องในการทำงาน มองเห็นและตระหนักว่าการทำงานทำให้คนมีคุณค่าในตัวเอง อาชีพสุจริตทุกชนิดล้วนเป็นอาชีพที่มีเกียรติ
๒. มีนิสัยพื้นฐานที่ดีในการทำงาน ได้แก่ มีความขยัน ความอดทน ความซื่อสัตย์ มีวินัย มีใจรักในการทำงาน และมีความรับผิดชอบ

๔. อาชีพรับจ้างที่ทำงานเป็นกลุ่ม เป็นกลุ่มอาชีพที่ทำงานตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง โดยมีลักษณะและระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างในแต่ละอาชีพ เช่น กรรมกรก่อสร้างต้องทำงานทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. พนักงานบริการอาหารต้องทำงานทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๒๐.๐๐ น. หรือเวลา ๑๐.๐๐-๒๒.๐๐ น. หรือเวลา ๑๘.๐๐-๐๒.๐๐ น.

และอาจมีวันหยุดขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างกำหนด อาชีพรับจ้างที่ทำงานคนเดียว

๕. อาชีพรับจ้างที่ทำงานคนเดียว เป็นกลุ่มอาชีพที่ทำงานตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง โดยทำงานคนเดียว มีลักษณะและระยะเวลาทำงานแตกต่างกัน เช่น พนักงานทำความสะอาดจะต้องทำงานตามระยะเวลาที่ผู้ว่าจ้างกำหนด ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. หรือเวลา ๑๐.๐๐-๒๒.๐๐ น. พนักงานรักษาความปลอดภัยลูกจ้างร้านค้าทั่วไปที่เปิดตลอด ๒๔ ชั่วโมง จะต้องทำงานเป็นช่วงเวลาตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. หรือเวลา ๑๖.๐๐-๒๔.๐๐ น. หรือเวลา ๒๔.๐๐-๐๘.๐๐ น.

๓. มีการวางแผนในการทำงานและกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้ชัดเจน

๔. มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดี

๕. มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงงานให้เจริญก้าวหน้าเหมาะสมกับเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน

๖. **มีวิสัยทัศน์**ที่กว้างไกล โดยรู้จักมองภาพในอนาคตว่าอาชีพที่ทำอยู่นั้นมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปในทิศทางใด และจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งใดบ้าง เพื่อให้งานอาชีพก้าวหน้าขึ้น

● คุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง

๑. **คุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพรับราชการ** จำแนกตามกลุ่มอาชีพดังนี้

๑) **แพทย์** เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง มีความละเอียดรอบคอบ และมีความอดทน แพทย์โดยทั่วไป ต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการวินิจฉัยโรค ยารักษาโรค การสังเกต การตัดสินใจ และการใช้เครื่องมือในการรักษาโรค ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ควรสำเร็จการศึกษาสาขา แพทยศาสตรบัณฑิตและต้องมีใบประกอบโรคศิลปะด้วย



แพทย์เป็นผู้ที่มีทักษะในการวินิจฉัยโรค

๒) **ครู** เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร มีความรู้และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะการจัดการ ซึ่งผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ควรสำเร็จการศึกษาสาขา ครุศาสตรบัณฑิต ศึกษาศาสตรบัณฑิต หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพครูด้วย



ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้

๓) **ตำรวจ** เป็นอาชีพที่ต้องมีความอดทน มีความขยัน มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้ด้านกฎหมาย พระราชบัญญัติ และข้อบังคับต่าง ๆ มีทักษะในการสังเกตการทำงานตามกระบวนการทำงาน และการตัดสินใจแก้ปัญหา ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ควรสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน เติร์มทหารหรือเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนนายสิบ หรือสำเร็จ การศึกษาด้านนิติศาสตรบัณฑิต รัฐศาสตรบัณฑิต แล้ว สัมผัสสอบเพื่อเข้ารับราชการเป็นตำรวจในหน่วยงานที่เปิดรับสมัคร



ตำรวจเป็นผู้ที่มีความรู้ ด้านกฎหมาย



ทหารเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย

ได้เมื่อมีการเกณฑ์ทหาร หรือสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร จากนั้นเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยทหารบก ทหารอากาศ ทหารเรือ หรือสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ แล้วสมัครสอบเพื่อเป็นทหารในหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ หรือสำเร็จการศึกษาวุฒิปริญญาตรี แล้วสมัครสอบในหน่วยงานที่เปิดรับสมัคร



พยาบาลเป็นผู้ที่มีทักษะในการดูแลผู้ป่วย

๔) ทหาร เป็นอาชีพที่ต้องมีระเบียบ

วินัย มีความรับผิดชอบ และมีความอดทนสูง ต้องมีความรู้ด้านสังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์และการปกครอง มีทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการตัดสินใจในการแก้ปัญหา การใช้อาวุธและเครื่องมือทางทหาร ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้สามารถสมัครเข้ารับราชการทหาร

๕) พยาบาล เป็นอาชีพที่ต้องมีความ

ขยัน มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดรอบคอบ และมีความอดทนสูง พยาบาลจะต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย วิธีการรักษาโรคเบื้องต้น การใช้ยารักษาโรค การสังเกต การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการใช้เครื่องมือทางการแพทย์ ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ควรสำเร็จการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์

๒. คุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานรัฐวิสาหกิจต้องมีความรับผิดชอบ มีความรู้ในวิชาชีพ มีความสามารถเฉพาะด้าน มีประสบการณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านการจัดการและการบริหารงาน เช่น พนักงานรัฐวิสาหกิจของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการขนส่งและการซื้อขายสินค้าทางเรือ ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ควรสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก



พนักงานรัฐวิสาหกิจต้องมีความรู้
ความสามารถเฉพาะด้าน

๓. คุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท

พนักงานบริษัทเป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบ ความขยัน มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา และปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัท มีความรู้ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ มีความสามารถเฉพาะด้าน มีประสบการณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน และทักษะการจัดการ เช่น พนักงานบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนต้นฉบับ การผลิต และการจำหน่าย



พนักงานบริษัทต้องมี
ความรับผิดชอบในการทำงาน

หนังสือ พนักงานบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการผลิต และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ควรสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก

อาชีพขายตรง เป็นอาชีพที่บริษัทเจ้าของสินค้ามอบสินค้าหรือบริการให้กับบุคคลหนึ่งเพื่อนำไปขายให้กับลูกค้าโดยตรง ซึ่งบริษัทจะให้ค่าคอมมิชชั่น รายได้ หรือโบนัสเป็นสิ่งตอบแทน ผู้ประกอบอาชีพนี้ควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑. รักงานบริการ ชอบติดต่อกับผู้อื่น และกล้าแสดงออก
๒. มีทักษะในการพูดโน้มน้าวจิตใจหรือพูดจูงใจ
๓. มีความรับผิดชอบ ความขยัน และมีเวลาทุ่มเทให้กับงาน

๔. มีเงินลงทุน เช่น ค่าสมัครเป็นสมาชิก การซื้อสินค้าครั้งแรกตอนเป็นสมาชิก การซื้อสินค้าในแต่ละเดือนที่มีการกำหนดไว้ การซื้อสินค้าต่าง ๆ ของบริษัทมาทดลองใช้ก่อนที่จะแนะนำสินค้าให้แก่ลูกค้า

๔. คุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพรับจ้างที่ทำงานเป็นกลุ่มและทำงานคนเดียว

อาชีพรับจ้างที่ทำงานเป็นกลุ่มและทำงานคนเดียว เป็นอาชีพที่ต้องมีความขยัน อดทน รับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความมุ่งมั่นในการทำงาน มีประสบการณ์ มีทักษะกระบวนการทำงาน การบริการ และการสื่อสาร เช่น อาชีพกรรมกรก่อสร้างควรมีทักษะในการทำงานไม่งานปูน งานสี อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยมีทักษะในการสังเกตและดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสถานที่ต่าง ๆ ผู้ที่จะประกอบอาชีพเหล่านี้ควรสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับบางอาชีพผู้ว่าจ้างต้องการเพียงบุคคลที่มีประสบการณ์และความสามารถในการทำงานเท่านั้น

อาชีพพนักงานบริการอาหาร

เป็นอาชีพรับจ้างที่ทำงานในร้านอาหาร โดยทำหน้าที่นำอาหารไปเสิร์ฟให้กับลูกค้า นอกจากนี้ยังมีหน้าที่รับรายการอาหารและเก็บเงินค่าอาหาร ผู้ประกอบอาชีพนี้ควรมีคุณสมบัติดังนี้



อาชีพพนักงานบริการอาหาร

๑. มีสุขภาพดี แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว

๒. มีความรับผิดชอบ ความขยัน ความอดทน และตรงต่อเวลา

๓. มีความละเอียดรอบคอบ ระมัดระวังขณะยกอาหาร

๔. มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดยาไพเราะ และมีความเคารพพบน้อม

ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพรับจ้าง

ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ หมายถึง สภาพการทำงานที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจว่าจะสามารถทำได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือตรงกับความต้องการ พร้อมกับได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ที่สร้างความพึงพอใจให้กับตนเอง

ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนที่สำคัญ ได้เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนขั้นเงินเดือนเพิ่มขึ้น และได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงาน

อาชีพรับจ้างที่คนส่วนใหญ่มีค่านิยมว่าเป็นอาชีพที่มั่นคงและก้าวหน้า คือ อาชีพรับราชการและอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากมีสภาพการทำงานดังนี้

๑. ลักษณะงานดี เป็นงานประจำที่ทำตามนโยบายของรัฐและทำงานเป็นระบบ

๒. มีสวัสดิการพร้อม มีค่าครองชีพ ค่ารักษา

พยาบาล ค่าช่วยเหลือการศึกษาบุตร เงินโบนัส และเงินกองทุนต่าง ๆ เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญ

๓. มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น ระเบียบในการเข้าทำงาน การลา การออกจากงาน



สาระน่ารู้

อาชีพรับจ้างจะมีความมั่นคงในการปฏิบัติงานเมื่ออยู่ในวัยทำงาน แต่เมื่อมีอายุมากขึ้นความมั่นคงก็ลดลง ส่วนความเสี่ยงในการทำงานขึ้นอยู่กับสายบังคับบัญชา ซึ่งจะมีผู้บังคับบัญชารับผิดชอบงานลดหลั่นกันตามลำดับชั้นของตำแหน่งงาน

● การพัฒนาความรู้ความสามารถด้วยการฝึกอบรม

การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม มีดังนี้

๑. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ
๒. เพื่อฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานได้สอดคล้องกับระบบบริหารของหน่วยงาน
๓. เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบงานต่าง ๆ
๔. เพื่อให้ทราบนโยบาย หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน
๕. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมให้ทันต่อเหตุการณ์
๖. เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ

ลักษณะการฝึกอบรม มีดังนี้

๑. การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน โดยให้พนักงานมีความก้าวหน้าในการเลื่อนขั้นตำแหน่งงานและเลื่อนขั้นเงินเดือน มีบุคลิกภาพที่ดี มีการพัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงาน สามารถวิเคราะห์ปัญหา ตัดสินใจ และปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

๒. การฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในองค์กร ทำให้มีการพัฒนาฝีมือของแต่ละบุคคลให้มีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น

๓. การฝึกอบรมเพื่อความปลอดภัยขององค์กร โดยให้พนักงานทำงานอย่างปลอดภัย มีความรู้ สามารถป้องกันอุบัติเหตุ และลดการเสี่ยงอันตรายในการปฏิบัติงาน

● การสร้างนิสัยการทำงานที่ดี มีดังนี้

๑. จัดลำดับความสำคัญของงาน แล้วเลือกทำงานที่หน่วยงานต้องการให้เสร็จก่อน
๒. จัดเวลาให้เป็นระบบ โดยกำหนดเวลาการทำงานและเผื่อเวลาแก้ปัญหาด้วย
๓. พยายามทำงานทุกอย่างให้เสร็จก่อนเวลาที่กำหนด
๔. ปรึกษาเพื่อนร่วมงาน ช่วยกันคิด และช่วยกันทำเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ
๕. ทำใจให้ร่าเริง ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และมีไมตรีจิตกับทุกคน



กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของงานอาชีพรับจ้าง แล้วทำรายงาน
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความมั่นคงและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพรับจ้าง แล้วสรุปผล
๓. นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลอาชีพรับจ้างที่ตนเองสนใจ ๑ อาชีพ พร้อมวิเคราะห์ลักษณะงานอาชีพ คุณสมบัติในการประกอบอาชีพ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ แล้วบันทึก

อาชีพอิสระ

อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพทุกประเภทที่ผู้ประกอบการดำเนินการด้วยตนเองแต่เพียงผู้เดียว หรือลงทุนร่วมกับผู้อื่น ไม่มีเงินเดือนหรือรายได้ที่แน่นอน มีรายได้ในรูปของกำไรจากการดำเนินกิจการ อาชีพอิสระเป็นกิจการขนาดย่อม ไม่จำเป็นต้องใช้คนจำนวนมาก เจ้าของกิจการเป็นผู้ลงทุน กำหนดรูปแบบ วิธิดำเนินการ และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง อาชีพอิสระแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. อาชีพอิสระที่ทำงานตามลำพัง เช่น การทำงานประดิษฐ์ การวาดภาพ การรับจัดดอกไม้ การเปิดร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า

๒. อาชีพอิสระที่ต้องมีผู้ช่วยหรือลูกมือ เช่น การเปิดร้านขายอาหาร การเปิดร้านขายหนังสือ



การรับจัดดอกไม้จัดเป็นอาชีพอิสระ

ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ

๑

เปิดโอกาสให้มีการประกอบอาชีพ โดยเริ่มจากธุรกิจขนาดเล็กลงทุนน้อย เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้นจึงพัฒนาและขยายกิจการให้มีขนาดใหญ่ในอนาคต

๓

ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจหรือกิจการขนาดใหญ่ โดยการทำธุรกิจขนาดเล็กเป็นแหล่งที่ช่วยในการผลิตวัตถุดิบเพื่อนำไปใช้ในการผลิตสินค้าของธุรกิจขนาดใหญ่ นอกจากนี้สินค้าที่ผลิตต้องอาศัยธุรกิจขนาดเล็กในการจัดจำหน่ายแก่ผู้บริโภค

๔

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเกิดการแข่งขัน และมีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหาการว่างงาน ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและประเทศมีความมั่นคงเพิ่มขึ้น

๒

ก่อให้เกิดการจ้างงาน โดยเกิดการว่าจ้างแรงงานในชุมชน ทั้งแรงงานที่ไม่มีฝีมือและมีฝีมือ จะได้รับการพัฒนาในการทำงานเฉพาะด้านให้มีความชำนาญ มีประสบการณ์ และพัฒนาเป็นแรงงานที่มีฝีมือได้

๕

เกิดการระดมเงินทุน โดยระดมเงินทุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เงินทุนของผู้ประกอบการ บิดามารดา หรือระดมเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เช่น ธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ทำให้เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ความพร้อมในการประกอบอาชีพอิสระ

การประกอบอาชีพอิสระควรพิจารณาความพร้อมดังต่อไปนี้

๑

ความพร้อมด้านทรัพยากร

๑. แรงงาน ควรพิจารณาว่าต้องใช้ผู้ร่วมงานหรือไม่ จำนวนกี่คน ต้องมีความถนัดหรือความสามารถเฉพาะด้านหรือไม่ ถ้าต้องการจะหาได้หรือไม่ โดยวิธีใด
๒. เงินทุน ควรประมาณการว่าต้องใช้เงินทุนจำนวนเท่าใด มีเงินทุนหรือยัง จำนวนเท่าใด ถ้ามีไม่พอจะหาได้จากแหล่งใดบ้าง
๓. วัสดุอุปกรณ์ ควรศึกษาว่าอาชีพที่เลือกจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง มีหรือไม่ จำนวนเท่าใด หากยังไม่มีจะหาได้อย่างไร หรือถ้าต้องการซื้อจะซื้อจากที่ไหน โดยวิธีใด
๔. วัตถุดิบ ควรพิจารณาว่าต้องใช้วัตถุดิบอะไรบ้าง จะหาได้จากแหล่งใด และวิธีใด
๕. สถานประกอบการ ควรเลือกทำเลที่ตั้งอยู่ริมถนน มีผู้คนผ่านไปมา อยู่ในย่านชุมชน แต่ถ้าเป็นสถานที่ผลิต ก็ควรเลือกสถานที่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ

๒

ความพร้อมของตนเอง

๑. ด้านความรู้ ความสามารถ และความถนัด ควรพิจารณาว่าอาชีพที่จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และความถนัดหรือไม่ ส่วนที่ขาดนั้นจะหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างไร
๒. ด้านความชอบและความต้องการ ควรพิจารณาว่าตนเองมีความชอบและความต้องการในการประกอบอาชีพใดบ้าง เพราะเหตุใด แล้วเลือกอาชีพที่ชอบและมีความต้องการมาก
๓. ลักษณะนิสัยของผู้ประกอบอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพในแต่ละอาชีพมีความแตกต่างกัน เช่น ผู้ประกอบอาชีพบริการควรมีนิสัยชอบบริการผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ดี ชอบพบปะกับคน



กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของการประกอบอาชีพอิสระ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ๑ อาชีพ เกี่ยวกับความพร้อมในการประกอบอาชีพและเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ บันทึก แล้วนำผลงานไปติดป้ายนิเทศ
๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน ระดมความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางในการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จ แล้วสรุปผล

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

๑. **อาชีพค้าขาย** ได้แก่ พ่อค้า แม่ค้าที่ขายสินค้าในตลาด ร้านขายของชำ หรือสถานที่ต่าง ๆ ผู้ประกอบอาชีพค้าขายควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑) มีมนุษยสัมพันธ์ มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลูกค้ามาซื้อสินค้า

๒) มีความอดทน และไม่ย่อท้อต่อความลำบาก

๓) มีความขยัน ความรับผิดชอบ และมีระเบียบวินัยต่อตนเอง

๔) มีเงินลงทุนและเงินหมุนเวียนเพื่อสำรองจ่ายล่วงหน้าในการซื้อวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ



ผู้ประกอบอาชีพค้าขายควรมีความขยัน
ความอดทน และมีอัธยาศัยดี

๒. **อาชีพนักสร้างเว็บเพจ** เช่น การสร้างเว็บเพจโฆษณา การสร้างเว็บเพจเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ข้อดีคือ สามารถทำงานที่บ้านได้ มีรายได้ดี ข้อเสียคือ เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูง ทั้งค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ผู้ประกอบอาชีพนักสร้างเว็บเพจควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑) มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ นักสร้างเว็บเพจควรมีความรู้ มีความชำนาญด้านคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะ

การใช้อินเทอร์เน็ตต้องมีความเชี่ยวชาญพิเศษ และต้องศึกษาด้านนี้โดยตรง ซึ่งในปัจจุบันมีการเปิดสอนทั้งโปรแกรมสร้างเว็บเพจและการเป็นนักสร้างเว็บเพจมืออาชีพ



นักสร้างเว็บเพจควรมีความรู้
ด้านคอมพิวเตอร์

๒) มีความคิดสร้างสรรค์ นักสร้างเว็บเพจต้องพยายามสร้างเว็บเพจของตนเองให้โดดเด่น สะดุดตา เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าชมเว็บเพจสนใจและเข้ามาชม

๓) มีความรับผิดชอบ ความขยัน ความอดทน และความซื่อสัตย์

๓. อาชีพเจ้าของร้านอาหาร เป็นอาชีพอิสระที่ผู้ประกอบการเป็นพ่อครัวหรือแม่ครัวเอง อาหารจะอร่อยหรือไม่ขึ้นอยู่กับฝีมือการประกอบอาหารของพ่อครัวหรือแม่ครัว ซึ่งควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑) ชอบประกอบอาหาร ชอบรับประทานชิมอาหารต่าง ๆ และมีฝีมือด้านการประกอบอาหารในระดับดี

๒) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดค้นสูตรอาหารด้วยตนเอง และสามารถดัดแปลงอาหารให้แปลก ไม่จำเจ โดยอาจดัดแปลงส่วนผสม หรือดัดแปลงชื่ออาหารเพื่อดึงดูดความสนใจจากลูกค้า

๓) มีความขยัน ความอดทน และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและลูกค้า



พ่อครัวควรเป็นผู้ที่มีฝีมือ
ด้านการประกอบอาหาร



กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

๑. นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพอิสระ ๑ อาชีพ พร้อมบอกลักษณะงานอาชีพและคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน วิเคราะห์คุณสมบัติที่เด่นชัดที่สุดในการประกอบอาชีพอิสระสรุปผล แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

แนวทางในการประกอบธุรกิจ

การเลือกประเภทธุรกิจ สามารถเลือกได้ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลจากประเภทของธุรกิจต่อไปนี้



๑. ธุรกิจการอุตสาหกรรม เป็นอาชีพที่ดำเนินธุรกิจ โดยนำ วัตถุดิบและปัจจัยในการผลิตมา ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อผลิต สินค้าออกจำหน่าย ได้แก่ การ ผลิตสินค้าทางการเกษตร เช่น การทำสวน ทำไร่ เลี้ยงไก่ และ การผลิตสินค้าทางอุตสาหกรรม ขนาดเล็ก เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้า การทอผ้า

๒. ธุรกิจการพาณิชย์ เป็น การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการตลาด โดยผู้ประกอบการซื้อสินค้ามา จากผู้ผลิตแล้วนำไปจำหน่าย ให้แก่ผู้บริโภค มีทั้งการขายส่ง และขายปลีก เช่น การขายเสื้อผ้า การขายอาหาร การขายของที่ระลึก

๓. ธุรกิจการบริการ เป็น การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการให้ บริการในรูปแบบต่าง ๆ โดย ผู้ประกอบการแนะนำบริการหรือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค เช่น การบริการเสริมสวย การบริการ นำเที่ยว

การเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบธุรกิจ ควรเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้



๑. ด้านบุคลิกภาพส่วนบุคคล ควรเป็นผู้ที่มีความพร้อมดังนี้

- ๑) มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ
- ๒) มีเป้าหมายชัดเจนในการดำเนินธุรกิจ
- ๓) มีประสบการณ์หรือผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ
- ๔) พร้อมที่จะทำงานหนักและมีความอดทน
- ๕) มีความมั่นใจในตนเอง
- ๖) ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง
- ๗) มีความคิดสร้างสรรค์
- ๘) มีความสุขกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ
- ๙) มีความกล้าเสี่ยง
- ๑๐) มีมนุษยสัมพันธ์ดี



๒. ด้านการเงิน ต้องมีความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของกิจการ รู้จักการบริหารจัดการโดยใช้งบประมาณและการควบคุม ซึ่งผู้ประกอบการควรมีคุณสมบัติดังนี้

- ๑) มีความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนหรือมีเงินทุนเป็นของตนเอง
- ๒) สามารถคาดคะเนรายรับ รายจ่าย และกำไรได้ถูกต้อง
- ๓) มีความสามารถในการจัดเตรียมงบประมาณและดำเนินงานตามงบประมาณ
- ๔) สามารถเก็บบันทึกทางการเงินและรายงานผลทางการเงินได้



๓. ด้านการตลาด ผู้ประกอบการต้องรู้จักการบริหารจัดการสินค้า การกำหนดราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย ซึ่งผู้ประกอบการควรมีคุณสมบัติดังนี้

- ๑) สามารถใช้กลยุทธ์ด้านสินค้า ด้านราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย
- ๒) สามารถประเมินความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย
- ๓) ระบุจุดอ่อนและจุดแข็งของคู่แข่งได้
- ๔) แสวงหากลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย



๔. ด้านบริหารงานทั่วไป ผู้ประกอบการต้องมีความสามารถในการบริหารงานทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การบริหารการเงิน บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ซึ่งผู้ประกอบการควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- ๑) กำหนดนโยบายของกิจการได้
- ๒) วางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) มีความสามารถในการตัดสินใจ
- ๔) สามารถคัดเลือกบุคลากรเข้ามาร่วมงานได้
- ๕) สามารถจูงใจบุคลากรให้ทำงานบรรลุเป้าหมาย
- ๖) มีความสามารถในการปกครองและมีความยุติธรรม
- ๗) มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ
- ๘) มีความสามารถในการประเมินผลงาน

ข้อพิจารณาในการตัดสินใจเลือกประกอบธุรกิจ

๑. ธุรกิจจากงานหรือกิจกรรมที่ชอบ แต่ละคนมีความชอบในงานอดิเรกแตกต่างกัน หากสนใจเรียนรู้จากงานอดิเรกนั้น ๆ พยายามสังสมประสบการณ์ และนำมาใช้ก็สามารถนำไปสู่การประกอบธุรกิจได้

แนวทางการประกอบธุรกิจจากงานหรือกิจกรรมที่ชอบ

งานหรือกิจกรรมที่ชอบ	แนวทางการประกอบธุรกิจ
๑. ชอบประกอบอาหาร	๑. เปิดร้านอาหารตามสั่ง ๒. เปิดร้านขายอาหารสุภาพ
๒. ชอบแต่งตัว	๑. เปิดร้านขายเสื้อผ้า ๒. เปิดร้านเสริมสวย
๓. ชอบดนตรี	๑. เปิดสอนดนตรี-สอนร้องเพลง ๒. เปิดร้านขายเครื่องดนตรี
๔. ชอบกีฬา	๑. เปิดสอนกีฬา ๒. เปิดร้านขายอุปกรณ์กีฬา ๓. เปิดให้บริการสถานที่ออกกำลังกาย เช่น สนามเทนนิส
๕. ชอบรถยนต์	๑. เปิดร้านขายรถยนต์ ๒. เปิดร้านขายชิ้นส่วนรถยนต์
๖. ชอบท่องเที่ยว	๑. จัดท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ๒. เปิดร้านขายตั๋วเดินทาง
๗. ชอบต้นไม้และดอกไม้	๑. เปิดร้านขายต้นไม้ ๒. เปิดร้านจัดดอกไม้ ๓. รับจัดสวนหย่อม
๘. ชอบเย็บปักถักร้อย	๑. เปิดร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ๒. เปิดร้านขายเครื่องประดับ ๓. เปิดร้านขายอุปกรณ์ตัดเย็บเสื้อผ้า
๙. ชอบคอมพิวเตอร์	๑. เปิดร้านขายคอมพิวเตอร์ ๒. เปิดสอนคอมพิวเตอร์

๒. ธุรกิจที่ตอบสนองความต้องการของตลาด ความต้องการของตลาดหรือลูกค้าหรือผู้บริโภค เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการใหม่ไม่ควรมองข้าม ทำเลที่ตั้งก็เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จได้ ความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภคนั้นอาจเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา เช่น สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เคยขายดีในช่วงเวลาหนึ่ง เมื่อมีเทคโนโลยีใหม่เข้ามาอาจทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ผลิตภัณฑ์จึงควรได้รับการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันและตรงกับความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภค หรือธุรกิจประเภทเดียวกันประสบความสำเร็จในที่หนึ่ง แต่อาจไม่ประสบความสำเร็จในที่อีกที่หนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลูกค้าหรือผู้บริโภค เช่น ถ้าลูกค้าในหมู่บ้านจัดสรรที่คนหนุ่มสาวอาศัยอยู่ ก็ควรเปิดร้านขายอาหารหรือซูเปอร์มาร์เก็ต

๓. ธุรกิจที่เหมาะสมกับเวลา ผลิตภัณฑ์มีวงจรชีวิต การพิจารณาชีวิตของผลิตภัณฑ์ที่จะทำให้เกิดความสำเร็จ อาจแบ่งได้ ๕ ขั้น คือ

- ๑) ขั้นแนะนำสินค้าออกสู่ตลาด (introduction)
- ๒) ขั้นความเจริญเติบโตหรือขั้นการขยายตัวของตลาด (growth)
- ๓) ขั้นเจริญสูงสุด (maturity)
- ๔) ขั้นตลาดอิ่มตัว (saturation)
- ๕) ขั้นตลาดตกต่ำ (decline)

วงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทจะมีความต่างกันไป ไม่มีกำหนดแน่นอน ขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์ เช่น เสื้อผ้าแฟชั่นมีวงจรชีวิตสั้น รถยนต์มีวงจรชีวิตที่ยาว และระยะเวลาในแต่ละขั้นก็ไม่เท่ากัน บางชนิดใช้เวลาไม่นานก็เป็นที่ยอมรับในตลาด บางชนิดใช้เวลาหลายปีตลาดจึงจะยอมรับ และวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ไม่จำเป็นต้องผ่านทุกขั้น บางชนิดอาจล้มเหลวตั้งแต่ในขั้นแนะนำสินค้าออกสู่ตลาดก็เป็นได้ เพราะผู้บริโภคขาดความต้องการในผลิตภัณฑ์นั้น ๆ หรือมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา มีราคาถูกกว่าเข้ามา เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติกเข้ามาแทนที่บรรจุภัณฑ์จากไม้

๔. ธุรกิจที่ต้องมีความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น ในธุรกิจพบว่า วิศวกรสร้างตึก ๒๐ ชั้น ต้องใช้ความรู้ความชำนาญมากกว่าวิศวกรที่ก่อสร้างตึกแถว ๒ ชั้น การมีความชำนาญด้านใดด้านหนึ่งแล้วมาประกอบธุรกิจ ย่อมทำให้เกิดความมั่นใจในการลงทุน มีความเสี่ยงต่ำกว่าบุคคลที่ไม่มี ความชำนาญแล้วไปลงมือทำ และเมื่อประกอบธุรกิจไปได้ระยะหนึ่งก็จะมีประสบการณ์เพิ่มพูน สามารถขยายกิจการได้ ดังนั้น แต่ละคนควรพิจารณาว่าตนเองมีความชำนาญพิเศษด้านใด แล้วนำมาพิจารณาความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพนั้น ๆ

๕. ธุรกิจที่มีการต่อยอดธุรกิจ ผู้ประกอบการควรหาแนวทางทำธุรกิจที่ไม่ต้องลงทุนสูง เป็นธุรกิจที่คนทั่วไปทำอยู่ หากผลิตภัณฑ์นั้นยังมีข้อบกพร่องควรหาทางที่จะทำให้ดีขึ้น หรือมีจุดที่เราจะพัฒนาให้มีคุณภาพดีขึ้นได้ โดยไม่ต้องเริ่มต้นจากศูนย์ ก็จะได้ธุรกิจใหม่โดยที่ไม่ต้องลงทุนสูง เช่น ผ้าทอมือซึ่งมีลวดลายและกรรมวิธีการผลิตที่แตกต่างกันออกไป ผู้ประกอบการสามารถนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าหรือของใช้ที่สวยงามได้

๖. ธุรกิจที่มีการรับช่วงการผลิต มีธุรกิจหลายประเภทไม่ว่าขนาดเล็กหรือใหญ่ที่ต้องอาศัยแหล่งอื่นช่วยผลิต เพราะไม่สามารถผลิตได้ทั้งหมดทุกขั้นตอน ส่วนใหญ่โรงงานจะทำเฉพาะที่เป็นงานหลัก ๆ แล้วแบ่งงานที่ไม่มีความชำนาญให้กิจการที่มีความถนัดรับไปทำ ซึ่งจะช่วยประหยัดต้นทุนของผู้ลงทุนในกิจการขนาดใหญ่ และช่วยให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้แต่ละคนมีงานทำและมีรายได้มากขึ้น

กลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ มีดังต่อไปนี้

๑ รู้จักตนเอง โดยสำรวจตนเองว่ามีความรู้ ความสามารถ และสนใจด้านใด จะได้ทราบข้อดี ข้อเสียต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงหรือค้นคว้าเพิ่มเติมในส่วนที่ยังบกพร่อง

๒ รู้จักการตลาด สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มความต้องการสินค้า รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการตลาด

๓ รู้สภาพการแข่งขัน ต้องศึกษาเพิ่มเติมว่ามีผู้ประกอบการประเภทเดียวกันมากน้อยเพียงใด อยู่ที่ไหน ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคู่แข่ง

๔ รู้นโยบายส่งเสริมจากภาครัฐบาล โดยหาข้อมูลหรือแหล่งที่ให้การส่งเสริมการค้า ให้เงินลงทุน หรือให้บริการเพื่อสนับสนุนกิจการต่าง ๆ

๕ รู้วิธีการทำบัญชี เนื่องจากการทำบัญชีสามารถบอกภาวะขาดทุนหรือได้กำไรและหลีกเลี่ยงวิกฤตการณ์ทางการเงินที่จะเกิดขึ้นได้

๖ รู้วิธีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้การดำเนินงานมีความผิดพลาดน้อยลง ทั้งการวางแผน การควบคุม และการจัดองค์การ

๗ รู้จักการวางแผนการใช้เงินทุน โดยวางแผนการใช้เงินทุนและสำรวจเงินสำรองเพื่อบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้

๘ รู้วิธีการจำหน่ายสินค้าและการบริการ ถ้ามีการจัดระบบการจัดจำหน่ายและการบริการที่ดี จะส่งผลให้สามารถขายผลผลิตได้ง่าย และสร้างผลกำไรได้มากมาย

๙ รู้จักเลือกสถานที่หรือทำเลที่เหมาะสม โดยเลือกตามประเภทของธุรกิจ มีความสะดวกในการขนส่ง และเป็นไปตามเขตพื้นที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

ตัวอย่างการประกอบธุรกิจ มีดังต่อไปนี้

๑

การขายอาหารตามสั่ง

ประเภทธุรกิจ ธุรกิจขายสินค้า

เงินลงทุน ประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป

ต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเช่าร้าน ๓,๐๐๐ บาท ค่าแรง (ลูกจ้าง ๑ คน) ๙,๐๐๐ บาท ค่าวัสดุและอุปกรณ์ ๘,๕๐๐ บาท

ต้นทุนผันแปร เช่น ค่าวัตถุดิบ ๒,๐๐๐ บาท
ค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าน้ำมันรถยนต์ และค่าโทรศัพท์) ๒,๕๐๐ บาท
รายได้ วันละ ๔,๐๐๐ บาทขึ้นไป



วัสดุและอุปกรณ์

เตาแก๊สพร้อมถังแก๊ส โต๊ะ แก้ว ตู้อะจุก โต๊ะวางตู้อะจุก หม้อ กระทะ มีด เขียง ตะหลิว ทัพพี จาน ชาม ถ้วย ช้อน ส้อม และแก้วน้ำ

วิธีดำเนินการ

๑. จัดหาสถานที่ตั้งร้านที่มีทำเลเหมาะสม เช่น บ้านของตนเอง เช่าร้านที่อยู่ในแหล่งชุมชน สถานที่ทำงาน ตลาด โรงเรียน

๒. จัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบ

๓. จัดร้านให้ดูสะอาดสวยงาม แล้วจัดโต๊ะและเก้าอี้ให้เรียบร้อย จากนั้นจัดเตรียมอุปกรณ์ใส่เครื่องปรุงรส เช่น น้ำส้ม น้ำปลา น้ำตาลทราย พริกป่น วุ้นบนโต๊ะ

๔. จัดเตรียมของสดและเครื่องปรุงตามรายการอาหารที่มีอยู่ในเมนูอาหาร เช่น น้ำมันพืช น้ำปลา น้ำมันหอย ซีอิ๊วขาว น้ำตาลทราย เกลือ พริกไทย กระเทียม หอมแดง จัดเตรียมผักสด เช่น ผักคะน้า ผักกาดขาว ต้นหอม กะหล่ำปลี แคร้งทอด มะเขือเทศ ผักชี กะเพรา หัวหอมใหญ่ พริกชี้ฟ้า และจัดเตรียมเนื้อสัตว์ เช่น เนื้อหมู เนื้อไก่ เนื้อวัว กุ้ง ปลา ปลาหมึก

ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้ที่ประกอบอาชีพขายอาหารตามสั่งต้องมีความชำนาญในการประกอบอาหารอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

๒. การจัดเตรียมผักและเนื้อสัตว์ต้องเตรียมให้ใหม่ สด และสะอาดอยู่เสมอ

๓. ควรมีน้ำแข็งเปลา่ น้ำดื่ม และน้ำอัดลมไว้บริการลูกค้าตามต้องการ

๒ การขายสินค้าพรีอเดอร์ (Pre-Order)

ประเภทธุรกิจ ธุรกิจขายสินค้า

พรีอเดอร์ (Pre-Order) เป็นการทำธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ด้วยการซื้อและขายสินค้าระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งการขายรูปแบบนี้ผู้ขายจะไม่มีสินค้ามาจัดเก็บในคลังสินค้าไว้ล่วงหน้า แต่จะทำหน้าที่เป็นคนกลางในการสั่งซื้อสินค้าให้กับผู้ซื้อผ่านผู้ผลิตที่เปิดพรีอเดอร์สินค้านั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการสั่งซื้อสินค้ามาจากต่างประเทศ โดยใช้เวลาประมาณ ๑๕-๓๐ วัน



เงินทุน ประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป

ต้นทุนคงที่ เช่น ค่าวัสดุและอุปกรณ์ (เครื่องคอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก ๑๒,๐๐๐ บาท โทรศัพท์มือถือ ๔,๙๐๐ บาท กล้องหรือช่องสำหรับบรรจุสินค้า ๑,๕๐๐ บาท)

ต้นทุนผันแปร เช่น ค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันรถยนต์ ค่าโทรศัพท์ และค่าอินเทอร์เน็ต) ๒,๔๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมบุคลากร ๕๐๐ บาท

รายได้ วันละ ๒,๕๐๐-๑๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป (ขึ้นอยู่กับสินค้าที่ขาย)

วัสดุและอุปกรณ์

เครื่องคอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก โทรศัพท์มือถือ กล้องหรือช่องสำหรับบรรจุสินค้า

วิธีดำเนินการ

๑. การเลือกสินค้าที่จะนำมาขาย ควรเลือกสินค้าที่ตนเองสนใจ ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดของสินค้า ทั้งคุณสมบัติ ลักษณะของสินค้า ระยะเวลาจัดส่ง และกลุ่มเป้าหมาย เช่น ต้องการขายเครื่องสำอางที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติสำหรับกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน รวมทั้งการตั้งราคาสินค้าเปรียบเทียบกับคู่แข่งในตลาด

๒. การสร้างช่องทางการจัดจำหน่าย ควรนำเสนอสินค้าเพื่อแจ้งรายละเอียดของสินค้า และช่องทางการติดต่อกับผู้ซื้อผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางการขายสินค้าออนไลน์ เช่น Facebook, Instagram, LINE, TikTok, Shopee, Lazada

๓. การเลือกเว็บไซต์สั่งซื้อสินค้าออนไลน์ ควรศึกษาหาข้อมูลแหล่งขายสินค้าหลาย ๆ แห่งมาเปรียบเทียบกันทั้งเรื่องราคา คุณภาพ ระยะเวลาการจัดส่งสินค้า หรือทดลองซื้อสินค้าทางเว็บไซต์นั้นก่อนเพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

๔. การชำระเงินค่าสินค้า ควรตกลงกับผู้ซื้อให้ชัดเจนว่าจะให้ชำระเงินค่าสินค้าทั้งหมดก่อนหรือชำระเงินค่างวดจำเป็นบางส่วน แล้วจึงชำระเงินส่วนที่เหลือเมื่อสินค้ามาถึงตามกำหนด

๕. การเลือกบริษัทขนส่งสินค้า ควรเลือกที่มีความน่าเชื่อถือ มีความรวดเร็ว ตรงต่อเวลา และมีความปลอดภัยในการขนส่งสินค้า ไม่ทำให้สินค้าเสียหาย โดยพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพและค่าใช้จ่ายของบริษัทขนส่งแต่ละแห่ง

๖. การตรวจสอบสินค้า เมื่อสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศมาถึงประเทศไทย ต้องมีการยื่นเอกสารและตรวจรับสินค้าผ่านศุลกากรก่อน รวมทั้งต้องชำระเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าอากรภาษีนำเข้า ค่าธรรมเนียมศุลกากร ค่าเงินประกัน เมื่อได้รับสินค้าแล้วควรตรวจสอบสภาพความเรียบร้อยอีกครั้งก่อนจัดส่งให้ผู้ซื้อ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรกำหนดระยะเวลาในการเปิดและปิดรับพรีออเดอร์สินค้าให้ชัดเจน โดยระบุเป็นรอบเพื่อให้ได้จำนวนการสั่งซื้อสินค้าที่แน่นอนและสะดวกต่อการสั่งซื้อสินค้า
๒. ไม่ควรขายสินค้าต้องห้าม เช่น สินค้าผิดกฎหมาย สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ สินค้าปลอมแปลง
๓. ไม่ควรรับพรีออเดอร์สินค้ามากเกินไป เนื่องจากอาจทำให้การตรวจสอบและจัดส่งสินค้าล่าช้า ถ้าหากสินค้าผลิตไม่ทันหรือไม่สามารถจัดส่งสินค้ามาให้ได้จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของลูกค้า



สาระน่ารู้

การประกอบกิจการเจ้าของคนเดียว เป็นกิจการที่มีบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของหรือลงทุนคนเดียว ควบคุมการดำเนินงานด้วยตนเอง

ลักษณะของกิจการเจ้าของคนเดียว

๑. มีเจ้าของกิจการเพียงคนเดียว และใช้เงินลงทุนน้อย
๒. เจ้าของกิจการมีความรับผิดชอบในหนี้สินทั้งหมดโดยไม่จำกัดจำนวน
๓. เจ้าของกิจการได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน ทั้งผลกำไรและผลขาดทุนเพียงคนเดียว
๔. การควบคุมการดำเนินงานโดยเจ้าของกิจการคนเดียว



แหล่งสืบค้นข้อมูล

๑. ตำราหรือหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพรับจ้างและอาชีพอิสระ เช่น หนังสือเรื่อง ประสพการณ์วิชาชีพบริหารธุรกิจ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
๒. เว็บไซต์ที่ใช้ค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพรับจ้างและอาชีพอิสระ เช่น กรมการจัดหางาน <https://www.doe.go.th>, กระทรวงแรงงาน <https://www.mol.go.th>
๓. ครู ผู้ปกครอง ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างและอาชีพอิสระ เจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงาน
๔. บ้าน โรงเรียน ชุมชน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดต่าง ๆ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน



กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน สืบหาการประกอบธุรกิจในชุมชน พร้อมบอกชื่อ ประเภท และลักษณะของธุรกิจนั้น ๆ แล้วสรุปผล
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน ศึกษาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ แล้วร่วมกันวางแผนประกอบธุรกิจ สรุปผล แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน ค้นหาข้อหรือบทความเกี่ยวกับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ แล้วสรุปผล



ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เปิดโลกอาชีพ

เรียนรู้เกี่ยวกับ

อาชีพรับจ้าง

ประเภทของงานอาชีพรับจ้าง

- กลุ่มอาชีพรับจ้างที่มีฝีมือและใช้ทักษะ
- กลุ่มอาชีพรับจ้างแรงงานทักษะพื้นฐานที่ใช้แรงกายเป็นหลักหรือเครื่องมือที่ไม่ซับซ้อน

ลักษณะงานอาชีพรับจ้าง

- อาชีพรับราชการ
- อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- อาชีพพนักงานบริษัท
- อาชีพรับจ้างที่ทำงานเป็นกลุ่ม
- อาชีพรับจ้างที่ทำงานคนเดียว

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง

คุณสมบัติทั่วไป

คุณสมบัติเฉพาะ

- อาชีพรับราชการ
- อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- อาชีพพนักงานบริษัท
- อาชีพรับจ้างที่ทำงานเป็นกลุ่มและทำงานคนเดียว

ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพรับจ้าง

อาชีพอิสระ

ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ

เช่น

- เปิดโอกาสให้มีการประกอบอาชีพ
- ก่อให้เกิดการจ้างงาน

ความพร้อมในการประกอบอาชีพอิสระ

- ความพร้อมด้านทรัพยากร
- ความพร้อมของตนเอง

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

เช่น

- อาชีพค้าขาย
- อาชีพนักสร้างเว็บเพจ
- อาชีพเจ้าของร้านอาหาร

แนวทางในการประกอบธุรกิจ

- การเลือกประเภทธุรกิจ
- การเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบธุรกิจ
- ข้อพิจารณาในการตัดสินใจเลือกประกอบธุรกิจ
- กลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ
- ตัวอย่างการประกอบธุรกิจ



กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพรับจ้างหรืออาชีพอิสระที่ตนเองสนใจเกี่ยวกับลักษณะงาน คุณสมบัติผู้ประกอบการอาชีพ ความมั่นคง ความก้าวหน้า และแนวทางในการประกอบอาชีพนั้น ๆ แล้วบันทึกผลการสัมภาษณ์ จากนั้นนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในห้อง แล้วร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ โดยครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม



กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน สำรวจความต้องการด้านอาชีพในชุมชน แล้วบันทึกผล
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน เขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประกอบการอาชีพ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน วิเคราะห์ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ แล้วเขียนสรุปเป็นผังมโนทัศน์
๔. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน เลือกอาชีพที่น่าสนใจอย่างน้อย ๑๐ อาชีพ พร้อมนำเสนอแนะแนวทางในการประกอบอาชีพ แล้วสรุปผล
๕. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพรับจ้างและอาชีพอิสระให้นักเรียนฟัง



โครงการ

นักเรียนเลือกทำโครงการจากเรื่องที่กำหนดให้เพียง ๑ เรื่อง หรืออาจเลือกทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน แล้วเขียนโครงการตามรูปแบบที่อาจารย์ที่ปรึกษากำหนด (ซึ่งอย่างน้อยควรมีหัวข้อ ชื่อโครงการ อาจารย์ที่ปรึกษา หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ วิธีการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน แผนการปฏิบัติงาน และผลที่คาดว่าจะได้รับ) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติก่อนลงมือทำ

เรื่องที่กำหนดให้

๑. การศึกษาวิธีการประกอบธุรกิจขนาดเล็ก
๒. การศึกษาแนวทางการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ
๓. การสำรวจความต้องการในการประกอบอาชีพของวัยรุ่นไทย

หมายเหตุ โครงการที่เลือกตามความสนใจควรได้รับคำแนะนำและความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนดำเนินการ และประเมินผลโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง หรือกลุ่มเพื่อนในด้านกระบวนการทำงาน รวมทั้งนักเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผลก่อนพิจารณาเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน



การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑. นักเรียนวิเคราะห์การประกอบอาชีพของพ่อแม่หรือผู้ปกครองของตนเอง พร้อมบอกลักษณะอาชีพ คุณสมบัติในการประกอบอาชีพ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ความพร้อมในการประกอบอาชีพ และแนวทางในการประกอบอาชีพ
๒. นักเรียนวิเคราะห์เปรียบเทียบการประกอบอาชีพรับจ้างกับการประกอบอาชีพอิสระ
๓. นักเรียนวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต



คำถามทบทวน

๑. อาชีพรับจ้างมีลักษณะอย่างไร
๒. ยกตัวอย่างอาชีพรับจ้างที่มีฝีมือและใช้ทักษะ
๓. อาชีพรับราชการมีลักษณะการประกอบอาชีพอย่างไร
๔. คุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทมีอะไรบ้าง
๕. ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพหมายถึงอะไร
๖. การฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไรบ้าง
๗. ยกตัวอย่างอาชีพอิสระที่นักเรียนรู้จักให้ได้มากที่สุด
๘. การประกอบอาชีพอิสระช่วยพัฒนาเศรษฐกิจหรือไม่ อย่างไร
๙. ความพร้อมด้านทรัพยากรในการประกอบอาชีพอิสระมีอะไรบ้าง
๑๐. การประกอบธุรกิจการอุตสาหกรรมมีลักษณะอย่างไร ยกตัวอย่างอาชีพ ๓ อาชีพ
๑๑. ยกตัวอย่างอาชีพการประกอบธุรกิจการบริการมา ๕ อาชีพ
๑๒. นักเรียนคิดว่าสิ่งใดบ้างที่เป็นกลยุทธ์ในการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จ